



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΑΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ
ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΑΣΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ: Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών
Θεμάτων

Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος
Τ.Κ. : 115 28 Ιλίσια
Πληροφορίες : Κατερίνα Κούτλα
Τηλέφωνο : 213-1512166
FAX : 210-5244135
e-mail : k.koutla@prv.ypeka.gr

Θέμα: Απάντηση στην με αριθ. 3381/21-2-2022 Ερώτηση της Βουλής «Διάνοιξη αντιτυρικών ζωνών, γύρω από κατοικημένες περιοχές από ελαιοπερίβολα και άλλες καλλιέργειες, που εφάπτονται δασικών εκτάσεων».

Σχετ.: 1. Η με αριθ. 3381/21-2-2022 Ερώτηση της Βουλής.

2. Το με αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/24728/1381/14-3-2022 Υπηρεσιακό Σημείωμα του Τμήμα Επιτρεπτών Επεμβάσεων στα Δασικά Εδάφη Πάρκων και Αλσών.

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης του κ. Ιωάννη Δ. Λαμπρόπουλου, βουλευτή Μεσσηνίας, με θέμα: «Διάνοιξη αντιτυρικών ζωνών, γύρω από κατοικημένες περιοχές από ελαιοπερίβολα και άλλες καλλιέργειες, που εφάπτονται δασικών εκτάσεων» και σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μας, το Τμήμα Επιτρεπτών Επεμβάσεων στα Δασικά Εδάφη Πάρκων και Αλσών της Διεύθυνσής μας, δια του με αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/24728/1381/14-3-2022 Υπηρεσιακού Σημειώματος, απάντησε τα κάτωθι:

Α). Στο πλαίσιο της **δασοπροστασίας**, σημαντικό ρόλο καταλαμβάνουν:

α) τα ειδικά δασοτεχνικά έργα **δασικής οδοποιίας** όπως ορίζονται στη **παραγρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 998/1979 (289 Α)** των οποίων ο προγραμματισμός, η μελέτη, η κατασκευή και η συντήρηση ενεργούνται κατά τα οριζόμενα στο **άρθρο 16**. Τα υπόψη έργα, εκτελούμενα σύμφωνα με τεχνική μελέτη χάραξης, δεν αποτελούν επέμβαση κατά την έννοια που προσδιορίζεται στις σχετικές διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για τις επιτρεπτές επεμβάσεις.

β) Οι αντιτυρικές ζώνες, ως ειδικά δασοτεχνικά έργα, τα οποία δεν καταλαμβάνονται από το νομικό πλαίσιο του επιτρεπτού των επεμβάσεων και τα οποία μελετώνται και εκτελούνται από την Δασική Υπηρεσία, στα πλαίσια της προστασίας / ανάπτυξης των δασών και δασικών εκτάσεων και της διαχείρισης αυτών, με έμφαση στη διαχείριση για πρόληψη από πυρκαγιές, μετά από μελέτη, εγκεκριμένη αρμοδίως, χωρίς την απαίτηση περιβαλλοντικής αδειοδότησης, εφαρμοζόμενης της διάταξης της **παραγρ. 11 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003 (303 Α)** στην οποία ορίζεται ότι: «Τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του ν. 998/1979 ειδικά δασοτεχνικά έργα, πλην των έργων δασικής οδοποιίας, που εκτελούνται από τις δασικές υπηρεσίες για την ανάπτυξη και προστασία των δασών και την συντήρηση των δασικών εδαφών, δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3010/2002 (91 Α)».

γ) Οι δασικές οδοί διά μέσου δασών, δασικών εκτάσεων και δημοσίων εκτάσεων των περιπτ. α & β της παραγρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979 ως ισχύει, προς εξυπηρέτηση ορισμένων σκοπών του ΣΤ Κεφαλαίου, διαφορετικών εκείνων της παραγρ. 1 άρθρου 15 του ν. 998/1979, οι οποίες αποτελούν

συνοδά έργα εξυπηρέτησης των κυρίως έργων και δεν συμπίπτουν με το εθνικό, επαρχιακό, δημοτικό ή κοινοτικό οδικό δίκτυο, εφαρμοζόμενης της **παραγρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 998/1979** ως ισχύει.

Για την μελέτη, κατασκευή, διάνοιξη των υπόψη οδών, οι οποίες δεν ανήκουν στην κατηγ. των δασοτεχνικών έργων, προβλέπεται ρητά η **περιβαλλοντική αδειοδότηση** (έκδοση Απόφασης έγκρισης περιβαλλοντικών όρων) σύμφωνα με τις διατάξεις του **ν. 4014/2011 (209 Α)** ως ισχύει ή απαλλαγής από περιβαλλοντικούς όρους, νομίμως αιτιολογημένης, σε συνάρτηση με τις σχετικές αποφάσεις και εγκυκλίου του ΥΠΕΝ περί εφαρμογής του ως άνω νόμου, τηρουμένων των υποχρεώσεων που ορίζουν οι οικείες δασικές διατάξεις. Οι υπόψη οδοί κατασκευάζονται σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους της **τεχνικής μελέτης οδοποιίας**, εγκεκριμένης και θεωρημένης, αρμοδίως, η οποία αποτελεί στοιχείο του φακέλου του υπό κατασκευή έργου, ακολουθώντας τις **τεχνικές προδιαγραφές της αντίστοιχης κατηγορίας δασικής οδού**.

Βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τόσο το κόστος, όσο και τον χρόνο κατασκευής/αποκατάστασης/συντήρησης/βελτίωσης ενός δασικού δρόμου είναι οι γεωμορφολογικές και κλιματολογικές συνθήκες της περιοχής, το είδος των τεχνικών, το είδος των αναγκαίων μηχανημάτων για την εκτέλεση του έργου, σύμφωνα με τη μελέτη και αναλόγως του φυσικού αντικειμένου του εκάστοτε έργου δασικής οδοποιίας, και η κατηγορία (Α, Β, ή Γ) της δασικής οδού, για τα έργα της οποίας απαιτείται αναλόγως η κατασκευή ή μη της βάσης, υποβάσης, οδοστρώσας κ.λπ.

Με την διάνοιξη των ως άνω οδών οφείλεται η εξασφάλιση της ομαλής και ασφαλούς διακίνησης των οχημάτων, για όσο χρόνο διαρκεί η χρήση τους, ενώ, πέραν του συγκεκριμένου σκοπού που εξυπηρετεί η διάνοιξή τους, δύναται να εξυπηρετούν και **σκοπούς δασοπροστασίας**. Όταν εκλείψει ο λόγος της επέμβασης, η οδός διατηρείται, εφόσον κριθεί από την δασική υπηρεσία ότι ανταποκρίνεται στους όρους του άρθρου 15 του ν. 998/1979.

Β). Οι δρόμοι και οι αντιτυρικές ζώνες εντός δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων, **δεν επιφέρουν κατάτμηση** αυτών, κατά τα οριζόμενα στη διάταξη του **άρθρου 60 του ν.δ. 86/1969 (7 Α)** ως ισχύει, αλλά αποτελούν μέρος αυτών, σε οργανική συνέχειά τους, και συνιστούν παράρτημα και λειτουργικό μέρος του δασικού οικοσυστήματος.

Γ). Η συντήρηση του δασικού οδικού δικτύου μπορεί να αποτελέσει είτε έργο είτε εργασία, αναλόγως του φυσικού αντικειμένου ενός εκάστοτε έργου δασικής οδοποιίας, και των προβλεπομένων εργασιών ανά κατηγορία έργου και ανά κατηγορία δασικής οδού, βάσει εγκεκριμένης και θεωρημένης μελέτης. Αναλόγως του τύπου εργασιών του έργου δασικής οδοποιίας (συντήρηση ή βελτίωση ή/και αποκατάσταση τμημάτων δασικής οδού), βάσει των οριζομένων στη τεχνική έκθεση της μελέτης, είναι δυνατή η υπαγωγή σε ΠΠΔ ή απαλλαγή από την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Αρμόδια υπηρεσία για να κρίνει την αναγκαιότητα συντήρησης ενός δασικού δρόμου είναι η οικεία δασική υπηρεσία, και οι σχετικές εργασίες εκτελούνται βάσει μελέτης, αρμοδίως εγκεκριμένης και θεωρημένης.

Δ). Κατ' εφαρμογήν της διάταξης της **παραγρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 998/1979**, οι ιδιοκτήτες **ιδιωτικών δασών και δασικών εκτάσεων**, συντρεχουσών μιας εκ των περιπτώσεων του **άρθρου 10 του ν. 3208/2003 (303 Α)** ως ισχύει, ως και οι διακάτοχοι δημοσίων δασών και δασικών εκτάσεων, υποχρεούνται να επιτρέπουν διαμέσου των εκτάσεων αυτών την διάνοιξη δασικών οδών της παραγρ 1 του άρθρου 15 του ν. 998/1979, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16, εφόσον **οι οδοί αυτές κατασκευάζονται επί τη βάσει εγκεκριμένου προγράμματος δασικής οδοποιίας**.

Ε). Προκειμένου της κατασκευής έργων δασοπροστασίας, και ειδικότερα, ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων μελετών, υποστηρικτικών υπηρεσιών και έργων καθαρισμού δασών και δασικών εκτάσεων, και συντήρησης του δασικού οδικού δικτύου και των αντιτυρικών ζωνών, με σκοπό την προστασία των **περιοχών του άρθρου 25 του ν. 998/1979** ως ισχύει **κηρυγμένων ως επικίνδυνων**, εφαρμόζονται οι διαδικασίες των **περιπτ. α και β της παραγρ. 5 του άρθρου 16 του ν. 998/1979**, αναλογικά με τις περιπτώσεις αντιδιαβρωτικών και αντιπλημμυρικών ορεινών υδρονομικών έργων. Για τις ευαίσθητες στις πυρκαγιές περιοχές, σε εφαρμογή του **άρθρου 25 παραγρ. 3 στ του ως άνω νόμου**, η διάνοιξη των υπόψη έργων εκτελείται κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

ΣΤ). Η λειτουργία των ως άνω ειδικών δασοτεχνικών έργων οφείλεται **να ενσωματώνεται στην περιβαλλοντική διάσταση υπερκείμενου σχεδιασμού αντιτυρικής θωράκισης**, του οποίου αποτελούν

εξειδίκευση. Προς τούτο, η διάνοιξη νέων δασικών οδών οφείλεται να εξετάζεται σε συνάρτηση με **το υφιστάμενο δασικό οδικό δίκτυο της περιοχής**, για την μη διάσπαση, κατακερματισμό ή περαιτέρω αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος και για την προστασία και αποκατάσταση της υφιστάμενης εκατέρωθεν δασικής βλάστησης λαμβάνοντας υπόψη το φυσικό ανάγλυφο, την γενική γεωμορφολογία και τα γεωσυστήματα του φυσικού χώρου. Με την διάνοιξη της οδού, για την εξυπηρέτηση των προβλεπομένων χρήσεων, οφείλεται παράλληλα να εξυπηρετείται **η προστασία και η διαχείριση του δασικού οικοσυστήματος**, στο πλαίσιο λειτουργίας ενός ολοκληρωμένου και ορθά δομημένου συστήματος διαχείρισης.

Σε εφαρμογή των κείμενων διατάξεων και κατά πάγια νομολογία του ΣτΕ, **ο σχεδιασμός, η δημιουργία και η διαχείριση του οδικού δικτύου** πρέπει να ασκείται κατόπιν έκδοσης της σχετικής πράξης του αρμοδίου, κατά περίπτωση, οργάνου της διοίκησης, ανάλογα με το αντικείμενο και το εύρος εφαρμογής της, το υπόψη δε δίκτυο υπόκειται σε **γενικότερο σχεδιασμό** και ειδική συνεκτίμηση του προστατευτέου χαρακτήρα του ευρύτερου δασικού χώρου, προκειμένου να προσαρμοστεί στις νέες ανάγκες και απαιτήσεις, λαμβάνοντας υπόψη και την γνώμη των αρμοδίων τοπικών οργάνων των ΟΤΑ.

Ζ). Κατά τα οριζόμενα στη διάταξη της **παραγρ. 1 του άρθρου 94 Κεφ. ΣΤ** *“μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητες στους Δήμους” του ν. 3852/2010 (87 Α)* με την οποία προστέθηκε **εδαφ. 26 στο άρθρο 75 παραγρ. Ι του Κώδικα Δήμων & Κοινοτήτων και υπό τον τομέα β («Περιβάλλον»):** «η μέριμνα, σύμφωνα με τις ισχύουσες πυροσβεστικές διατάξεις, για την τήρηση των υποχρεώσεων καθαρισμού, από τους ιδιοκτήτες, νομείς, και επικαρπωτές, των οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων, που βρίσκονται εντός πόλεων, κωμοπόλεων & οικισμών και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όριά τους, καθώς και η υποχρέωση αυτεπάγγελτου καθαρισμού από τους δήμους, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης των υπόχρεων» **αποτελεί πρόσθετη αρμοδιότητα των Δήμων.**

Επιπλέον, οι ΟΤΑ δύναται να συμβάλλουν στην εκτέλεση εργασιών συντήρησης/βελτίωσης ή κατασκευής **δημοσίων δασικών οδών**, μέσω της σύναψης **Προγραμματικής Σύμβασης για την μελέτη και εκτέλεση δασοτεχνικού έργου σε δημόσιες εκτάσεις δασικού χαρακτήρα**, κατά τα οριζόμενα στη **παραγρ. 3 του άρθρου 53 του ν. 4042/2012 (24 Α)** και συμφώνως της υπ’ αριθ. **168651/728/27-04-2012 «Προγραμματικές Συμβάσεις για τη μελέτη και εκτέλεση δασοτεχνικών έργων σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις» (ΑΔΑ: Β49Κ0-Γ25)** εγκυκλίου οδηγίας μας.

Ειδικότερη συμβολή των Δήμων, πέραν της συμμετοχής τους στην συντήρηση ή βελτίωση ή κατασκευή δασικών οδών, είναι ο εφοδιασμός με ειδικά μηχανήματα και χειριστές αυτών, κυρίως στις περιπτώσεις αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, ιδίως στον ορεινό όγκο της Χώρας, καθώς και στις απομακρυσμένες παραδασόβιες κατοικημένες περιοχές.

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΚΟΥΝΤΟΥΦΑΣ
ΠΕ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ

Εσωτερική Διανομή: Διεύθυνση Προστασίας Δασών/Τμήμα Επιτρεπτών Επεμβάσεων στα Δασικά Εδάφη Πάρκων και Αλσών